

POSTANOWIENIE

8 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 8 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E.W.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W. (poprzednio Bank1 spółka akcyjna w W.)
o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W. (poprzednio Bank1 spółka
akcyjna w W.)

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 7 października 2025 r., I ACa 1842/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8117 (osiem tysięcy sto siedemnaście) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 30 czerwca 2021 r., skierowanym przeciwko Bank1 S.A. z siedzibą w W. (obecnie Bank S.A. w W. – KRS nr [...]), powódka – E.W. domagała się ustalenia, że umowa kredytu na cele mieszkaniowe [...] nr [...], zawarta 25 kwietnia 2008 r. przez nią z Bank2 spółką akcyjną z siedzibą w W. (poprzednik prawny pozwanego) jest w całości nieważna. Przedmiotem żądania pozwu było także zasądzenie od pozwanego – Bank1 S.A. w W. na jej rzecz kwoty 196 204,31

złoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu świadczenia nienależnego. Powódka zgłosiła również żądania ewentualne dookreślone w petitum pozwu.

E.W. wskazała, iż w dniu 25 kwietnia 2008 r. zawarła z Bank2 S.A. w W. umowę kredytu hipotecznego [...] nr [...] na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Przedmiotem tej umowy było udzielenie powódce kredytu na kwotę 242 871,05 zł, celem finansowania budowy lokalu mieszkalnego wraz z garażem położonych przy ulicy [...] w L. Inwestorem była Spółdzielnia Budowlano Mieszkaniowa [...] w L. Jako walutę waloryzacji kredytu wskazano franka szwajcarskiego (CHF), ale kredyt był wypłacony w złotych. Powyższa umowa kredytu była następnie aneksowana i w konsekwencji powódka uzyskała prawo dokonywania spłat bezpośrednio w walucie CHF.

Wyrokiem z 16 lutego 2023 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w szczególności, ustalił, że umowa kredytu na cele mieszkaniowe [...] nr [...], zawarta 25 kwietnia 2008 roku przez powódkę E.W. z Bank2 spółką akcyjną z siedzibą w W. - jest w całości nieważna (I); zasądził od pozwanego S. spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki E.W. kwotę 196 204,31 zł, z tym, że pozwanemu - Bank1 spółce akcyjnej z siedzibą w W. przysługiwało prawo zatrzymania, dopóki powódka nie zaofiaruje zwrotu otrzymanego świadczenia w wysokości 242.871,05 zł albo nie zabezpieczy roszczenia pozwanego o zwrot tej kwoty (II); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (III).

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie wniósł pozwany zaskarżając go w części, to jest odnośnie do pkt.: I, II oraz IV jednocześnie zarzucając naruszenie wyszczególnionych apelacją przepisów postępowania, tj.: art. 233 § 1 k.p.c.; art. 235² § 1 pkt. 2 k.p.c. w zw. z art. 277 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c.; art. 91 k.p.c. w zw. z art. 203¹ k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego, tzn.: art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c.; art. 385¹ § 1, § 3 k.c. oraz art. 385² k.c.; art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c.; art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. oraz art. 411 pkt 1 k.c.; art. 498 k.c. We wnioskach apelacji pozwany, między innymi, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie w pierwszej kolejności należało wskazać, że sporna umowa wprawdzie posługiwała się niedookreślonym pojęciem „kredytu denominowanego (waloryzowanego)” - w istocie chodziło o umowę kredytu waloryzowanego, nie zaś denominowanego. Następnie Sąd II instancji wskazał, że zarzut pozwanego odnośnie do naruszenia art. 385¹ § 1 i 3 k.c. oraz art. 385² k.c. przez Sąd Okręgowy i przyjęcie, że postanowienia umowy przewidujące mechanizm indeksacji nie były przedmiotem indywidualnych uzgodnień oraz że stanowią one klauzule niedozwolone, okazał się bezzasadny. Sąd Apelacyjny podzielił także stanowisko Sądu Okręgowego co do abuzywnego charakteru klauzuli waloryzacyjnej. Zdaniem Sądu II instancji, Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że postanowienia umowy nie były indywidualnie uzgodnione, powódce przysługuje status konsumenta, zaś sporne postanowienia dotyczą głównych świadczeń stron i nie są jednoznaczne, co umożliwiało ich badanie pod kątem abuzywności. Następnie Sąd odwoławczy stwierdził, że nie ulegało wątpliwości, iż kwestionowane przez powódkę postanowienia składające się na klauzulę waloryzacyjną spełniały przesłanki abuzywności wynikające z art. 385¹ § 1 k.c. Dotyczyło to zarówno wskazywanej przez Sąd Okręgowy klauzuli spreadu odnoszącego się do mechanizmu przeliczeniowego, ale przede wszystkim abuzywność obejmowała klauzulę ryzyka kursowego, o skali którego konsument nie został należycie pouczony na etapie zawierania umowy. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można było uznać, by powódka została prawidłowo pouczona przez przedstawiciela Banku o skali rzeczywistego ryzyka kursowego jakie na siebie przyjmuje, zawierając umowę kredytu w złotych polskich waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego. Wskazuje to na nieuczciwe podejście Banku, sprzeczność klauzuli z dobrymi obyczajami i rażące naruszenie interesów powódki występującej w roli konsumenta. W efekcie Sąd Apelacyjny w całości zaaprobował stanowisko Sądu Okręgowego, iż wprowadzona do umowy klauzula indeksacyjna w szerokim ujęciu, rażąco naruszała interesy powódki oraz była sprzeczna z dobrymi obyczajami. Wynikało to z nałożenia na powódkę nieograniczonego ryzyka kursowego, przy braku dostatecznego poinformowania jej o skali tego ryzyka oraz wprowadzenia do umowy mechanizmu przeliczeniowego pozwalającego Bankowi na dowolne kształtowanie kursu waluty znajdującego zastosowanie do wyliczenia

raty oraz zadłużenia kredytobiorcy względem Banku. Odwołanie się do doświadczenia życiowego i zasad logiki prowadziło do wniosku, że gdyby konsument został prawidłowo pouczony o wiążących się z umową ryzykach, nie zawarłby umowy tej treści. W konsekwencji należało uznać, że zapisy umowy składające się na klauzulę waloryzacyjną w szerokim znaczeniu są sprzeczne z właściwością zobowiązania oraz mają charakter postanowień o charakterze abuzywnym w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącego. Jak zważył Sąd Apelacyjny wobec abuzywności klauzuli ryzyka kursowego i klauzuli indeksacyjnej określającej mechanizm waloryzacji w świetle art. 385¹ § 1 k.c. trzeba było uznać, że nie wiążą one powódki. Chybiony był też zarzut pozwanego dotyczący naruszenia art. 385 1 § 2 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c., sprowadzający się do twierdzenia, że po usunięciu mechanizmu indeksacji umowa kredytu może dalej wiązać strony. Powyższe stanowisko nie uwzględniało, iż abuzywność nie dotyczy jedynie mechanizmu przeliczeniowego, lecz ryzyka kursowego, które definiuje główny przedmiot umowy, nadto powódka sprzeciwiła się sanowaniu klauzuli i utrzymaniu umowy w mocy w jakiegokolwiek części, domagając się stwierdzenia jej nieważności. Nie można było zgodzić się z pozwanym, jak stwierdził Sąd II instancji, iż umowa pozbawiona klauzuli waloryzacyjnej może być utrzymana w mocy poprzez zastosowanie regulacji zastępczej. Na tym tle za nietrafny należało uznać pogląd co do możliwości uzupełnienia powstałej w wyniku wyeliminowania klauzuli indeksacyjnej luki poprzez odwołanie się do przepisów art. 56 k.c., art. 65 k.c., art. 354 k.c., art. 358 § 1 i 2 k.c. i art. 41 prawa wekslowego. Mając to na uwadze Sąd II instancji doszedł do wniosku, że abuzywność klauzul dotyczących głównego przedmiotu umowy musiała skutkować nieważnością całej umowy (trwałą bezskutecznością). Umowa nie mogła bowiem istnieć po usunięciu z niej ww. niedozwolonych postanowień umownych, stanowiących elementy przedmiotowo istotne umowy, charakteryzujących tę umowę pod względem powiązania świadczeń z walutą obcą. Rezultatem abuzywności kwestionowanych przez powódkę postanowień umowy wprowadzających zasadę waloryzacji świadczeń kursem waluty obcej oraz wobec żądania stwierdzenia nieważności umowy w całości, musiał być upadek umowy ze skutkiem *ex tunc*. Skuteczny okazał się natomiast zarzut potrącenia ponowiony

przez pozwanego na etapie postępowania apelacyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego potrącenie dokonane przez pozwanego było skuteczne jedynie co do kwoty 242 871,05 zł odpowiadającej wypłaconej powódce kwocie kapitału kredytu, która nie była sporna. Bezskuteczny był, natomiast, w odniesieniu do kwoty 42 842,15 wyliczonej przez pozwanego jako „urealnienie wartości kapitału”, gdyż pozwanemu tego rodzaju świadczenie nie przysługiwało względem konsumenta, w stosunku, do którego Bank stosował niedozwolone postanowienia umowne skutkujące nieważnością umowy. W rezultacie wierzytelność powódki o zapłatę kwoty 196.204,31 zł uległa umorzeniu w całości na podstawie art. 498 § 2 k.c.

Ostatecznie wyrokiem z 7 października 2025 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie, w szczególności, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie drugim w ten sposób, że oddalił powództwo o zapłatę (I); oddalił apelację w pozostałym zakresie (II).

Pozwany skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 7 października 2025 r. w części, to jest odnośnie do pkt.: 2 oraz 3. Skargę tę pozwany oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z 385¹ § 1 k.c.; art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art 65 § 1 i 2 k.c., art. 358 § 1 i 2 k.c. w zw. z art XLIX ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny oraz art. 41 ustawy z dnia 29 kwietnia 1936 roku - Prawo wekslowe; art 385¹ § 1 i 2 k.c. i art 6 ust 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich („Dyrektywa 93/13”).

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 2 oraz 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na - istnienie potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 385¹ § 1 i 2 k.c. Jak wskazał skarżący – w orzecznictwie istnieją, bowiem, rozbieżności odnoszące się do konsekwencji przyjęcia, że klauzula indeksacyjna ma charakter abuzywny. Należy zatem te rozbieżności usunąć. Zdaniem strony skarżącej ocenić i przesądzić należy, czy możliwe jest usunięcie klauzuli abuzywnej wyłącznie w zakresie odniesienia do stosowania przez bank tabel kursowych i przeprowadzenie tego działania z jednoczesnym uwzględnieniem pierwotnej woli obu stron umowy co do istotnych

postanowień umowy kredytu oraz uwzględnieniem charakteru, ogólnej systematyki i całokształtu postanowień umowy, przy jednoczesnym uwzględnieniu interesu konsumenta i dobrych obyczajów. Należy jednoznacznie przesądzić, czy rekonstrukcja taka może nastąpić poprzez sięgnięcie do przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym, tj. art. 41 Prawa wekslowego lub art. 358 k.c., w brzmieniu nadanym nowelizacją z dnia 23 października 2008 r. Jak podkreślił skarżący istotą sprawy jest zatem ocena skutków stwierdzenia abuzywności klauzul indeksacyjnych. Materia ta była wprawdzie kilkakrotnie podejmowana przez Sąd Najwyższy, ale nie doprowadziła do usunięcia, w ocenie skarżącego, wątpliwości niektórych składów orzekających w sądach powszechnych — czego przykładem jest skarżony wyrok - a sytuacja ta wciąż powoduje rozbieżności w orzecznictwie. W opinii skarżącego, w ocenie skutków abuzywności trzeba odrzucić możliwość unieważnienia tego rodzaju umów. Abuzywność klauzuli nie jest równoważna z sankcją bezwzględnej nieważności klauzuli sprzecznej z ustawą. Taka sankcja nie wynika jednoznacznie z normy zawartej w art. 385¹ § 1 k.c., a co jeszcze istotniejsze, nie ma umocowania w Dyrektywie 93/13, której implementację stanowi rzeczona norma. Nieważność jako skutek abuzywności nie jest także preferowana przez orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Z powyższych względów, skarżący opowiedział się za przyjęciem poglądu umożliwiającego utrzymanie umowy kredytu w mocy, przy jednoczesnym zastosowaniu przepisów dyspozytywnych, które umożliwiają przeliczenie zobowiązania po kursie średnim NBP. Podkreślił przy tym, że przyczyną uznania klauzul waloryzacyjnych za abuzywne była wyłącznie okoliczność dowolności w ustalaniu przez banki, w tym skarżącego, kursu waluty. Osią sporu w tego rodzaju postępowaniach nie jest zatem sam fakt ryzyka zmiany kursu waluty, a wyłącznie sposób ustalania tego kursu. Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że zgodną intencją stron umów kredytów indeksowanych i denominowanych do waluty obcej, przy zawarciu umowy była waloryzacja zobowiązania. Jediną więc możliwością przywrócenia równowagi kontraktowej stron jest, w ocenie skarżącego, poszukiwanie nowego miernika służącego do waloryzacji zobowiązania wynikającego z ważnego stosunku prawnego - umowy kredytu.

Odnosnie do wykazania powołanej przez autora skargi przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący nie zaprezentował żadnego wywodu prawnego, mającego dowieść, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. i z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Podnoszone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwości interpretacyjne dotyczące tzw. kredytów frankowych (w kontekście abuzywnych klauzul przeliczeniowych i klauzul ryzyka walutowego) zostały już wyjaśnione szczegółowo w orzecznictwie sądowym (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyroki w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23, II CSKP 1996/22, II CSKP 2231/22 i II CSKP 278/23, II CSKP 380/23, II CSKP 617/23).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w ogóle nie przedstawił jakiegokolwiek wyводу w tej materii.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe (pełnomocnika, który nie występował przed Sądami *meriti*) ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2026 r., poz. 118) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (k. 559). O ustawowych odsetkach za opóźnienie orzeczono w oparciu o art. 98 § 1¹ zd. 3 k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 614, przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

[PG]

[SOP]